

Desáté narozeniny

„Babičko, babičko Jaruško!“

„Jsem v obýváku, co potřebuješ?“

Janička se přiřítla do pokoje a hned mi začala ukazovat, co dostala k narozeninám.

Bylo to zvláštní, když jsem viděla iPad v rukou desetileté holčičky. Já jsem v tom věku bojovala za životy druhých při Pražském povstání.

„To je moc hezké, Jani.“

„Že jo. Zajímalo by mě, cos dostala ty ke svým desátým narozeninám.“

Usmála jsem se: „No, telefon ani iPad určitě ne.“

Jana byla napjatá a já jsem se rozhodla dát jí poněkud jiný dárek.

„Jestli chceš, povím ti o době, ve které jsem žila. Myslím, že ti to dá víc než nějaký iPad.“

Vnučka odložila iPad a posadila se naproti mně.

„Nečekala bych takový zájem,“ řekla jsem s úsměvem.

Janička mi úsměv opětovala: „Babi, to, že žiju v jiné době, neznamená, že se o té tvoji nechci nic dozvědět.“

Přikývla jsem a začala vyprávět svůj příběh.

„Janičko, to, co ti budu vyprávět, se odehrálo už hodně dávno. Téměř před sedmdesáti lety. V roce 1944 zatkli mého otce, protože vedl, alespoň tak se to dá říci, skupinu *Věrní zůstaneme*.“

„Co to bylo za skupinu, babičko?“

„To, má drahá, byla protinacistická odbojová organizace, sídlící na území Protektorátu Čechy a Morava. Já sama jsem později byla nejmladší členkou odboje. Bylo mi pouhých deset let, když jsem se tohoto odboje účastnila. Když tehdy odváděli mého tatínka, tak mi to nedalo a já si vzpomněla na náprsní tašku, kterou měl u sebe. Moc jsem chtěla vědět, co v ní je, a tak jsem se k němu rozběhla a tu náprsní tašku jsem vytáhla. Tím, že mě přemohla zvědavost, jsem mu zachránila život.“

„A co na to říkala tvá maminka?“

Vřele jsem se na ni usmála a odpověděla jsem: „Moje maminka i po rozchodu s tatínkem měla tu kasíř tašku vždy u sebe. A prosím, nepřerušuj mě.“

Janča jen nepatrně přikývla, ale už nic neříkala. Pokračovala jsem ve svém příběhu.

„Když maminka odjela na venkov, tak jsme zůstali s bratrem doma sami. Bydleli jsme tehdy v domě Hradní stráže. Jednou se u nás objevili gestapáci a zapečetili nám byt. Nikdo se nás v tom baráku neujal, až jedna sousedka, která vedla sousední obchod, považovala za svou povinnost se nás ujmout. Po třech nedělích jsme se mohli do bytu vrátit.“

„A stalo se tam něco?“ přerušila mě znovu Jana.

„Ano, ještě před tím, než naše maminka odjela, to bylo kolem 20. září, tak uvařila hrnec bramborového guláše, a jelikož měla tehdy narozeniny, tak dostala i bonbonieru, ale když jsme se vrátili, tak bonboniera byla snědená a guláš taky.“

„A kdo to udělal? Byli to ti gestapáci, jak jsi říkala?“

„Ne Janičko, byli to přísluhovači české policie. A nesnědli tehdy jen guláš a bonbonieru. Sebrali také vše, co se jim v danou chvíli hodilo. Mnohdy byla česká policie horší než německá. Ale posuneme se dál. Chci ti říct o zbraních v našem sklepě, ukrytých v nádržích s pískem. Když byl během revoluce nálet, má matka začala ty zbraně vyhrabávat z písku, ale velící důstojníci šílili: „Jak si může dovolit schovávat nabitě zbraně?“ Lidé si myslí kdovíjácí to nebyli hrdinové, ale opak je pravdou. Během boje se sice oblékli do uniforem, ale jakmile to začalo, tak se schovali a utekli před vším.

Devátého května, když už si lidé mysleli, že je konec, vyběhla z vedlejšího baráku osmnáctiletá dívka, která chtěla přivítat Rusáky, ale než se jí to povedlo, tak ji nějaký sniper zastřelil... Byl to pro mě nejhorší zážitek té doby.“

„Proč, babičko? Vždyť se určitě staly horší věci než tohle.“

„To ano, ale tohle se stalo, když už bylo po válce a ona šla v dobré víře k Rusákům a někdo ji zastřelil. Během Pražského povstání zde padlo přes 800 lidí a to jen na Praze 4. V celé Praze jich padlo 2500.“

„Nechali tehdy někoho naživu?“ zeptala se mě Janička, i když jsem ji už několikrát žádala, aby mě nepřerušovala. Ale odpověděla jsem jí.

„Ne, bez milosti zabíjeli ženy, děti i starce, ale teď se dostanu k hlavní věci, o které bych ti chtěla říct. Když byli důstojníci zalezlí, tak nás poslali s hercem Láďou Hrubovským na barikády. Měli jsme jít do obchodu pro jídlo. Jenže když jsme vlezli do toho obchodu, tak nás tam obklopilo asi šest esesáků a my jsme se nemohli dostat ven. Až jeden fotbalista, Kája Zdvihal z protějšího baráku, je začal odstřelovat. Jeden sniper ho trefil, tím my jsme se vlastně dostali ven. A řeknu ti, Jani, jedno: hrdinství lidí, kteří do toho šli s plnou vervou, je nezměrné. Nicméně já jsem spolu s několika dalšími nosila zprávy ze zbylých dvou barikád do štábu na Podbabské barikádě. Ty barikády byly tři: Koulová, Podbabská a Teronská. Najednou už jsem tam nebyla jen jako dodavač potravin. Sehrávala jsem důležitou roli mezi jednotlivými barikádami. Později jsem byla ošetřovatelkou. Po nějaké době se vše začalo vracet k normálu, ale lidé, kteří toto období prožili, nikdy nezapomenou, neboť byli součástí něčeho, co jim sebralo část života. Na tom už ale tolik nezáleží, hlavní je, že jsme to přežili, i když s následky, které už nás budou obklopotvat po celý zbytek života.“

Když jsem ukončila své vyprávění, Janička na mě zírala s otevřenými ústy. Usmála jsem se na ni a lehce jí ťukla do brady, aby zavřela pusku. Poté, co si uvědomila, že už jsem svůj příběh dopověděla, mi položila otázku.

„Babičko, proč jsi mi to vyprávěla právě teď, proč ne už dřív?“

„Protože dnes je ti právě tolik, kolik bylo tehdy mně. A to je, Janičko moje milá, dobré si uvědomit.“